

Професор др Томислав Првуловић, који је славу стекао проучавајући заразне болести и помажући сиротињи у 50 земаља, предложен за Нобелову награду за мир

Хоће ли се „српски Алберт Швајцер”, како су га прозвали амерички новинари, у другом покушају окитити нобеловским одличјем за мир?

Наш земљак професор др Томислав Првуловић, родом из села Језеро на обронцима Озрена, до којег се „три сата пешачи”, деценијама корача стопама чувеног алзашко-немачког лекара, 1952. увршћеног међу славодобитнике Нобелове награде за мисионарски рад.

Чилог 76-годишњака, чврстог стиска и ведрога духа, пре четири године у надгорњавању за најугледније признање претекао је тек изабрани председник САД. У писму које је убрзо српско-америчком научнику стигло из Беле куће, Барак Обама је, поред осталог, написао да му је „мило што је један амерички стручњак био на листи и да то подиже углед земље”.

Иако већ дуго живи у граду Вест Оринџу (Њу Џерзи), у којем је својевремено радио славни Никола Тесла, никада се није одрекао српског пасоша. Недавно су му из Председникове канцеларије телефоном поручили да ће га у новом надметању за Нобелову награду свим срцем подржати. Да ли ће тај свемоћни глас пресудити у октобру приликом одлучивања у Ослу?

Томислав Првуловић је студије медицине окончао 1961. у Београду, као један од првих десет, потом службовао у Грађевинском предузећу „Неимар”, Институту за медицину рада, доцније названом по директору Драгомиру Карајовићу, који га је запослио.

У Индији, у којој је осам година проучавао и лечио оболеле од великих богиња, 1969. написао је на српском „Водич за тропске болести”, који су инострани амбасадори сместа разграбили. Под измењеним именом „Како се не разболети од тропских болести”, лане је доспео у библиотеку Пентагона.

Кад је 1972. избила зараза великих богиња, вратио се у Југославију да помогне. Уз легендарног академика Косту Тодоровића, једини је из прве препознао с каквом се пошасту суочило становништво. У филму „Вариола вера”, који би напослетку волео да погледа, приказали су га као лудог доктора који без страха улази у болесничке собе!

Богати животопис крцат је догодовштинама које нимало не заостају за узбудљивим филмским призорима или књишким описима. Срећно је преживео 15 пуцњава на ауто у којем се возио у седам различитих ратова. Са супругом Живком, економистом по образовању, која му је помагала као добровољац Уницефа, сељакао се из земље у земљу. Најчешће да збрињава тамошњу сирочад.

Док је боравио у Бурми, једног дана га је позвао кардинал Јозеф Томко из Конгрегације за јеванђелизацију народа да му у католичкој цркви у Рангуну уручи сребрну медаљу папе Јована Павла Другог.

– Али ја сам православац, нисам католик – узвратио сам на руском.

– Докторе, ви сте толико тога урадили да је Светом оцу мило.

Он вас позива да га посетите.

До сусрета није дошло.

У међувремену је Томислав Првуловић, како сам каже, постао први и једини професор за биотероризам у САД! Американци су после 11. септембра 2001. на прво место истакли спречавање биолошког напада. Замислите да се припадник Ал Каиде, заражен великим богињама, несметано провоза њујоршком подземном железницом и успут неколико пута кихне? Речена зараза

предњачи на списку биолошких оружја, испред еболе и куге. Са све три се до сада успешно рвао, и као научник и као лекар, и због тога су га до прошле године, када се повукао да би одгајао петорицу унука, из целог света звали да их подучава.

Никада из Србије коју носи у срцу и пасошу!

Уколико му на јесен из норвешке престонице стигне чек, отприлике половину новца поклониће Клиничко-болничком центру Србије, половину сирочади у нашој земљи. И нешто „Политикиној” амбуланти, у којој је провео извесно време као лекар.

Нико не сумња да ће испунити обећање.

Други пут заредом

Као у чувеној партизанској песми, професора др Томислава Првуловића су други пут заредом за нобеловско одличје предложиле установе из две земље – Америке (Универзитет Северна Каролина, Амерички библиографски институт) и Енглеске (Универзитет Кембриџ, Међународни библиографски институт).

Уколико буде награђен, одлучио је да на крају поздравне беседе пита: „За које је то заслуге Марти Ахтисари добио исто признање?”

Има два сина, Томија (водећи у свету лекар за анестезиологију) и Александра (руководилац најбоље војне болнице у САД, иако цивилно лице), и пет унука: Стефана, Себастијана, Саву, Дилана и Луку.

Станко Стојиљковић

(Политика)